

27.3.2018

Eduskunnan puolustusvaliokunta

Asiantuntijapyyntö 15.3.2018, HE 199 ja 202-203/2017 vp

Hallituksen esitykset Eduskunnalle laiksi tiedustelutoiminnan valvonnasta ja laiksi valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta, siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi sekä laiksi sotilastiedustelusta ja eräiksi siihen liittyvistä laeista

1. Lausunnon antaja

Suomen RauhanTurvaajaliitto ry (jäljempänä SRTL) on suomalaisten rauhanTurvaajien veteraani- ja maanpuolustusjärjestö. Suomalaisia on vuodesta 1956 osallistunut eri rauhanTurvaamis- ja kriisinhallintaoperaatioihin lähes 50 000 henkilöä.

SRTL:lla on 32 jäsenyhdistyksessään noin 6 500 henkilöjäsentä, jotka ovat sotilaallisen ja nykyisin myös siviilikriisinhallinnan veteraaneja. SRTL toimii yhteistyössä muiden veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa.

SRTL on 20.6.2017 antanut puolustusministeriölle lausunnon työryhmän mietinnöstä www.lausuntopalvelu.fi:ssä.

Pyydettyinä lausuntonaan hallituksen esityksistä SRTL toteaa kunnioittavasti seuraavaa.

2. Lausunto hallituksen esityksestä

Suomen RauhanTurvaajaliitto ry (SRTL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esityksistä. SRTL kannattaa suunniteltua tiedustelutoiminnan valvontajärjestelyä ja toteaa, että laajenevat tiedusteluvaltuudet edellyttävät myös uudistettua ja tehokasta valvontajärjestelmää. Hallituksen esityksessä olevaa järjestelyä pidetään kaikin puolin riittävänä.

Tiedustelulakien osalta SRTL viittaa aluksi aikaisemmin 7.4.2015 antamaansa lausuntoon koskien tiedonhankintatyöryhmän mietintöä sekä 20.6.2017 www.lausuntopalvelu.fi:ssä antamaansa lausuntoon. Lausunnoissa todettiin tarve päivittää tiedustelulait ja tiedustelun menetelmät vastaamaan vaativammaksi muuttunutta toimintaympäristöä.

SRTL:n mielestä kansallinen ja kansalaisten turvallisuus on asetettava määrääväksi periaatteeksi muuttuneessa ja vaativammassa turvallisuusympäristössä. SRTL kiinnittää erityistä huomiota suomalaisten kriisinhallintajoukkojen toimintaedellytyksiin operaatioissa.

Järjestö pitää tärkeänä, että kriisinhallintajoukolla on realistiset edellytykset toteuttaa tehtävänsä kriisinhallintahenkilöstölle turvallisella tavalla. Tehokas tiedustelu on välttämätöntä riskien ennakoimiseksi ja hallitsemiseksi. Tilannetietoon perustuva ennakointi mahdollistaa tehokkaan ja henkilöstölle turvallisen toiminnan. Valtakuntien rajat ylittävät uhat edellyttävät myös hyvin toimivaa kansainvälistä yhteistyötä tiedustelussa.

Operaatioihin osallistuvat sotilaat ovat puolustusvoimien palkattua henkilöstöä tai reserviläisiä. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa henkilöstön turvallisuus sekä kriisinhallintaoperaation aikana että palvelussuhteen päättymisen jälkeen on otettava korostetusti huomioon. SRTL katsoo, että tehokas tiedustelu voi joissain tapauksissa tukea rauhanturvaajien turvallisuutta myös palveluksen jälkeen.

SRTL pitää esitettyä tiedustelulainsäädäntöä erittäin tarpeellisena. Lakiluonnokset ovat perusteellisesti ja huolella valmisteltuja. Parhaat asiantuntijat ovat olleet valmistelussa mukana ja heitä on myös kuultu. Yksilön etu ja perusoikeudet on rehellisen kansalaisen näkökulmasta otettu riittävästi huomioon. Tiedustelutoiminnan valvonta on esitetty järjestettäväksi asianmukaisesti ja tehokkaasti.

3. Lopuksi

SRTL ei näe estettä sen enempää lakien sisällön kuin toiminnan valvonnankaan kannalta tiedustelulakien saattamiselle viipymättä voimaan. Lopuksi korostetaan vielä tiedustelulakien ohjaaman toiminnan riittävän resursoinnin tärkeyttä.

Suomen Rauhanturvaajaliitto ry

Paavo Kiljunen
Puheenjohtaja

Juha Jalkanen
Johtava lakimies